

ДИФАМАЦІЯ

Дифамація

- Дифамація – це поширення про особу недостовірної інформації, яка принижує її честь та гідність, завдає шкоди діловій репутації. Дифамація є синонімом до терміну «приниження честі, гідності та ділової репутації». Загалом, українське законодавство не вживає терміну *дифамація*, однак як лаконічне змістовне слово іншомовного походження це слово активно використовується на практиці.

Умови відповідальності:

- факт поширення інформації;
- інформація має бути про особу, яка ініціює позов;
- інформація має бути недостовірною;
- інформація має принижувати честь і гідність.

Поширення інформації

- означає, що інформація була повідомлена принаймні одній людині за винятком тієї, про яку йдеться. Тобто у випадку, коли недостовірна інформація була повідомлена лише тій особі, якої вона безпосередньо стосується, не може бути підстав для позову, оскільки приниження честі і гідності має бути в очах інших осіб, які дізналися про цю інформацію. Таким чином, не буде факту поширення інформації, наприклад, у випадку направлення листа безпосередньо особі, навіть якщо ця особа вирішить, що у листі міститься недостовірна інформація про неї

Інформація про особу

- Подавати позов про дифамацію може особа, прямо або опосередковано ідентифікована у публікації чи іншому матеріалі, поширеному журналістом. Ідентифікація можлива як у формі прямої назви імені та прізвища, так і будь-яким іншим способом. Ключовим для ідентифікації є не наявність імені, а те, наскільки читачі можуть зрозуміти, про кого саме йде мова

Недостовірність

- Відповідальність за поширення інформації може наставати тільки в тому випадку, якщо інформація недостовірна. Недостовірною є інформація, яка не відповідає істині. Синонімами, які вживаються у законодавстві, є також терміни «не відповідає дійсності» та «неправдива». Правдива інформація теж може шкодити репутації, навіть більше, ніж неправдива, однак наявність доказів правдивості однозначно звільняє особу від відповідальності за дифамацію.

Оціночні судження

Оціночними судженнями, за винятком клевети, є висловлювання, які не містять фактичних даних, критика, оцінка дій, а також висловлювання, що не можуть бути витлумачені як такі, що містять фактичні дані, зокрема з огляду на характер використання мовно-стилістичних засобів (вживання гіпербол, алегорій, сатири). Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості

Приклади

«Партія «Нові обличчя» - загроза для Києва та області»

"За посаду міського голови Ірпеня у 2010 році змагалися представники двох кланів – тогочасного ректора податкової академії Петра Мельника – Володимир Карплюк, та тогочасного прем'єр-міністра Миколи Азарова – Володимир Скаржинський»

«Головний прокурор області, який мав би нагляди за законністю та бути борцем із корупцією, цю саму корупцію і очолив: розміри хабарів за вирішення ним окремих питань сягають сум с шістьма нулями в доларовому еквіваленті»

Приклади

«Ефективність роботи нової поліції викликає сумніви. Цьогоріч поліцейські знову стоять біля того самого «Інфініті», яке знову припарковане з порушеннями правил дорожнього руху»

«Отже, виглядає так, що в цій історії з дорогоцінною землею під Києвом судді Вищого адміністративного суду могли відновити справедливість та реально оцінити роль кожного гравця у цій великій земельній грі. Але замість того, щоб бути арбітрами, очевидно, вони вирішили стати гравцями та спірну землю просто привласнити. Тобто намагаються поцупити поцуплене»

Приклади

«Ця державна компанія завжди працювала на владу. Укрпошта працює вкрай неефективно. Одна з причин фінансової скрути підприємства полягає у його керівництві»

"Конкурс виграла компанія з орбіти олігарха Ігоря Коломойського, який уже багато років намагається вибудувати монополію на ринку авіаперевезень України"

«Вочевидь, забудовник вирішив проігнорувати всі законодавчі норми: не маючи жодних дозволів на спорудження будинку він продовжує будівництво та активно торгує міфічними квадратними метрами».

Приймує честь, гідність, ділову репутацію

- Недостовірна інформація може не нести жодної шкоди, а може бути навіть позитивною щодо особи.
- Приниження честі, гідності та ділової репутації розглядається через призму споживачів інформації. Інформація є принизливою, якщо ті, хто її отримав, почали після цього гірше думати про особу.

Звільнення від відповідальності (ст. 42 ЗУ “Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні ”):

Редакція, журналіст не несуть відповідальності за публікацію відомостей, які не відповідають дійсності, принижують честь і гідність громадян і організацій, порушують права і законні інтереси громадян або являють собою зловживання свободою діяльності друкованих засобів масової інформації і правами журналіста, якщо:

- ці відомості одержано від інформаційних агентств або від засновника (співзасновників);
- вони містяться у відповіді на запит на інформацію, поданий відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», або у відповіді на звернення, подане відповідно до Закону України "Про звернення громадян"
- вони є дослівним відтворенням публічних виступів або повідомлень суб'єктів владних повноважень, фізичних та юридичних осіб;
- вони є дослівним відтворенням матеріалів, опублікованих іншим друкованим засобом масової інформації з посиланням на нього;
- в них розголошується таємниця, яка спеціально охороняється законом, проте ці відомості не було отримано журналістом незаконним шляхом;
- законом передбачено звільнення або непритягнення до відповідальності за такі дії.

Практичні поради

- Використовувати надійні джерела інформації (відповіді на запити, інформацію з реєстрів тощо)
- Використовувати оціночні твердження та припущення
- Використовуйте художні засоби виразності

Реєстри:

<https://tender.me.gov.ua>

Реєстр держаних закупівель

<https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch>

Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

<http://www.reyestr.court.gov.ua/>

Єдиний державний реєстр судових рішень

Реєстри:

<https://kap.minjust.gov.ua/> - Державні реєстри Мінюсту

https://kap.minjust.gov.ua/services?product_id=1&is_registry=1&keywords=&usertype=all

Державний реєстр речових прав на нерухоме майно

<http://map.land.gov.ua/kadastrova-karta>

Реєстр земельних ділянок

<https://igov.org.ua/service/1397/general>

Реєстр власників транспортних засобів

ЯК УНИКНУТИ ДИФАМАЦІЙНИХ РИЗИКІВ

ПОРАДА 1.

Використовуйте надійні джерела

- державні реєстри
- публічна інформація, отримана у відповідь на запити
- офіційні веб-сайти органів влади
- ЗМІ, яким можна довіряти
- інсайдери

Генеральна прокуратура на запит нашої програми підтвердила, що Татькова та Ємельянова підозрюють у вимаганні п'ятисот тисяч британських фунтів у київського бізнесмена Андрія Лепейка. Підприємцю запропонували заплатити ці гроші за те, щоб суд ухвалив потрібне рішення і не позбавляв його права власності на торговельний центр «Декор Донбас» в Донецьку.

ПОРАДА 2.

Перевіряйте отриману інформацію

ПОРАДА 3.

Вказуйте джерело інформації

- Посилання на джерело в Інтернеті
- Посилання на офіційні заяви представників влади
- Заяви правоохоронних органів
- Інформаційні запити

Як зазначено в Єдиному державному реєстрі судових рішень, на початку березня 2015 ДПЗКУ домовилась із публічним акціонерним товариством «Рокитнянський комбінат хлібопродуктів» про поставку кукурудзи на суму 49,8 мільйона гривень.

Віктор ЮЩЕНКО

екс-президент України

АВТОПАРК

179

тисяч грн

ДОВІЧНЕ
ГРОШОВЕ
УТРИМАННЯ

115

тисяч грн

ПОМІЧНИКИ

323

тисяч грн

КУХАР,
ПОКОЇВКИ,
ОФІЦІАНТИ

0

грн

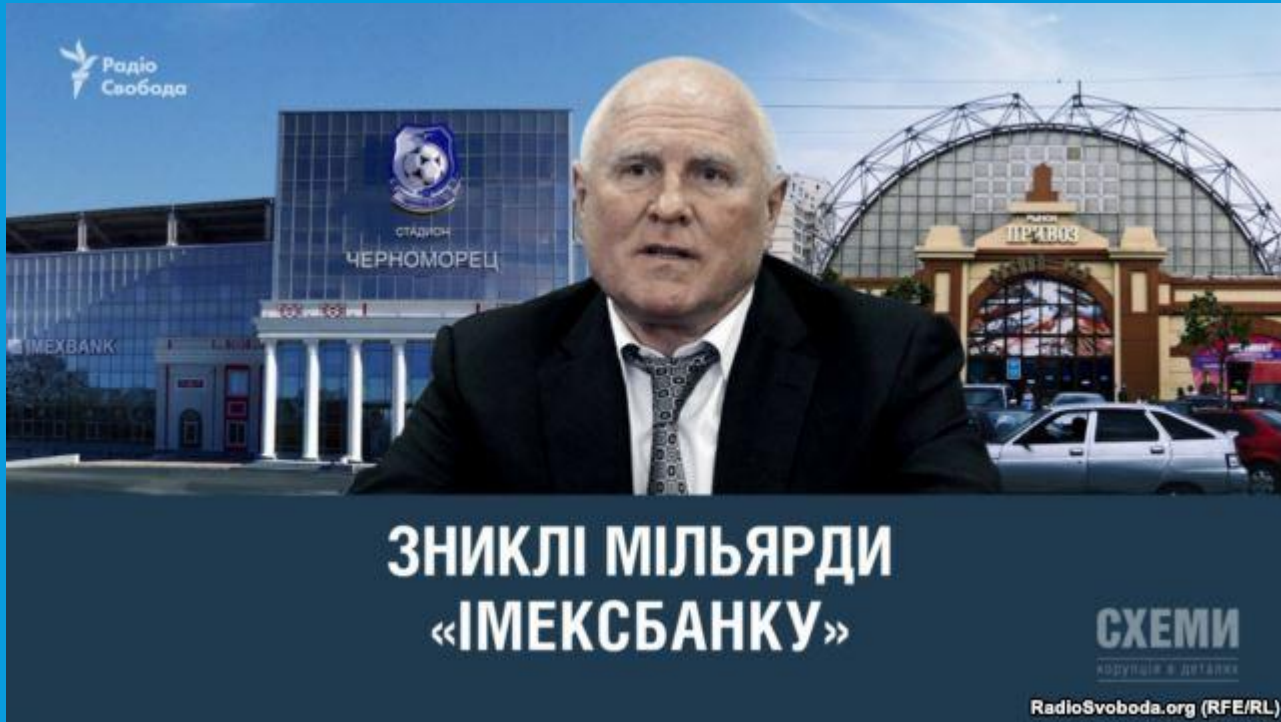
СХЕМИ

Усі подібні привілеї надаються Віктору Ющенко **завдяки указу** **екс-президента Януковича від 12 березня 2010 року** – **«Про забезпечення, обслуговування та охорону Віктора Ющенка»**. Цей указ був розсекречений лише півтора року тому.

ПОРАДА₄.

Якщо не певні у фактах – використовуйте оціночні слова:

нібито, начебто, ймовірно, можна припустити, є підстави припускати ...

За даними реєстру судових рішень, під заставу стадіону «Імексбанк» видав кредитів на сім мільярдів гривень. Загалом же тим чи іншим чином пов'язані компанії під різні застави **нібито** отримали ще більшу суму, кажуть у Фонді гарантування вкладів.

В Youtube з'явився відеозапис розмови про державну закупівлю рюкзаків для потреб МВС між людиною, схожою на сина міністра внутрішніх справ Олександра Авакова, та особою, схожою на экс-заступника міністра Сергія Чеботаря. Журналісти «Схем» доводять, чому відео може бути справжнім. Та з допомогою антикорупціонерів кваліфікують **ймовірно** зафільмований злочин.

ПОРАДА 5.

Замініть фактичні твердження оціночними судження:

- може бути пов'язаний з...
- може бути причетним до...
- фігурує у ...

Компанія з орбіти Кононенко будує житло біля ядерного реактора – «Схеми»

І власне саме така ознака як пов'язаність компаній між собою **може говорити про те, що вони теоретично могли між собою домовитись** про те, що буде певна ціна, інший подасть теж схожу з маленькою різницею, і це забезпечить отримання ліцензії на вигідних для себе умовах

ПОРАДА 6.

Використайте риторичні фігури, художні засоби виразності:

- порівняння
- епітети
- гіперболи
- сарказм
- сатира
- метафора

«Організоване суддівське угруповання» Розслідування Слідства.Info

- Татьков у часи Януковича очолював Вищий господарський суд і, як неодноразово писали медіа, разом із своїм заступником Ємельяновим створив потужну машину із заробляння грошей на продажі суддівських рішень.

Як з'ясувало «Слідство.Інфо», деякі судді так люблять теплі моря, що судові рішення примудряються ухвалювати буквально на пляжах.

За свідченнями самих суддів, їхня зарплата за останні роки в середньому складала десять тисяч гривень на місяць. Цих грошей би вистачило на пару поїздок на теплі моря. Але відвідати 18 країн за ці гроші навряд чи реально. **Можливо, крім зарплати, суддя отримує винагороду за винесення потрібних комусь рішень? Це ж так незвично для українського правосуддя.**

ПОРАДА 7.

Підкріпіть власні думки та припущення
коментарями експертів

ПОРАДА 7.

Сумніваєтесь –
порадьтесть з юристом 😊

